

Otepää paarismäng 2009

1. Algselt kuulus mõis von Uexküllidele. Hiljem vahetas tihti omanikke, olles Strykide, Schrenkide, Sieversite käes. August von Sievers ehitas siia 1887 valminud uue historistliku kivist peahoone. Hoone iseloomulikumaks detailiks oli vasakpoolses otsas paiknev torn. Peahoone tagakülg avanes järvele, mõisal oli suur park ja arvukalt kõrvalhooneid. 1944 hoone hävis sõjatules, kuid taastati vanade müüride põhjal 1951. 1990-ndate lõpul peahoone renoveeriti põhjalikult. Mis mõis?
2. Puu kasvab looduslikult Põhja-Ameerikas Kaljumäestikust kuni Mehhikoni. Põhja-Ameerika lääneosa metsadest moodustavad selle puu liigid ligi 60%. Koonusja võraga, laasub halvasti. Tüvekoor noorelt sile, tumehall, hiljem aga paks ja lõheline. Puit on väärtuslik, ilusa tekstuuriga ja kergesti töödeldav. Lisaks harilikule.... eristatakse veel rohelist, sinihalli ja halli teisendit. Kasvatatakse ka jõulupuuks. Eestis levinud peamiselt ilupuuna. Puud üritatakse kasutada ka mahajäetud põlevkivikarjäärade (Sirgala) taashaljastamisel. Mis puu?
3. Sündinud 1966 Tallinnas. Hakkas 1973 koos kaksikvennaga harrastama ujumist. Võitnud 1985 universiaadil 400 m kompleksujumises pronksi ja teateujumistes kaks kuld. NL meistrivõistlustelt saanud 1 kulla, 13 hõbedat ja 6 pronksi. Püstitanud individuaalselt 37 eesti rekordit. Kuulus 1993 100 km lestaujumises Guinnessi rekordi püstitanud võistkonda. 2002 aasta juunis sai palgamõrvari tulistatud juhuslikust kuulist tõsiselt vigastada. Kes?
4. Inimese uni kestab erinevatest staadiumitest, meditsiinis nimetatakse normaalseks, kui öö jooksul vahelduvad-uni ja mitte-.....-uni umbes neli-viis korda.-uni tekib esimest korda 70-90 minutit peale uinumist ning just selles unestaadiumis näeme unenägusid. Seda unefaasi esineb kõigil imetajatel ning selle ajal stimuleeritakse õppimisega seotud aju osasid. Milline sõna (lühend) sobib punktiirile (vihje võite leida ka popmuusikast)?
5. Selle jõe lähe ja suue asuvad Eestis, keskjooksul voolab ta aga Läti Vabariigis. Jõgi algab Kadastiku järvest ja suubub Väikesesse Emajõkke, olles selle suurim vasakpoolne lisajõgi. Jõe pikkus on 31 km ja tähtsamad lisajõed on Riisupi, Rautina ja Männiku oja. Mis jõgi?

Küsimuste autor Aarne Steinbach

6. Trooja kuningas, kes lasi raha eest Apollonil ja Poseidonil ehitada Trooja müürid. Töö lõpetatud, keeldus ta maksmast, ähvardades neil koguni kõrvad ära lõigata. Apollon saatis karistuseks troojalastele katku kaela ja Poseidon merekoletise inimesi tapma. Herakles pakkus end koletist tapma, kui saab tasuks kuninga toredad märad. Kuningas ei täitnud taas lubadust ning Herakles ründas Troojat ja tappis sõnamurdliku kuninga. Mis nime kuningas kandis?
7. Isa on sündinud 1907, suri 1982. Ta lõpetas 1936 Tallinna konservatooriumi orel- ning 1940 kompositsioonierialal. Tegutses aastaid Tallinna Kalju koguduse organisti ning orkestri- ja koorijuhina, 1945–48 töötas Tallinna Konservatooriumis muusikateoreetiliste ainete õpetajana, 1954–82 oli Tallinna toomkiriku organist. Kirjutanud peamiselt vaimulikku muusikat, looming on väiksearvuline. Poeg on sündinud 1956, lõpetas Tallinna konservatooriumi klaverierialal 1980. Saavutanud üsna laialdase tuntuse pianisti ning rokk- ja džässmuusikuna. Nimeta ühine perekonnanimi?
8. Küsitav on staažikas Saksamaa kingatootja, mis alustas oma äri juba 1895. aastal, asutajaks Jakob Sigle. Tegemist on kvaliteetbrändiga, mida võimalik osta ka Eestist. 1937. aastal võttis kompanii edukalt kasutusele maskott Lurchi, kellega peaosas on juba üle 70 aasta avaldatud Saksamaal populaarseid koomikseid. Lurchi koomiksid lõpevad alati tõdemusega, et kingad on kõige paremad ja vastupidavamad. Mis jalatsitootja?
9. Küsitav teadlane sündis 1891 Inglismaal. Tema teadlasekarjääri algus oli vastuoluline, nii pidi mees Esimese maailmasõja ajal neli aastat vangistatuna hobusetallis elama. Põhjuseks koostöö saksa teadlase Hans Geigeriga. Hiljem vabanenuna töötas Ernest Rutherfordi abilisena. Teise maailmasõja ajal töötas USA-s Briti delegatsiooni juhina aatomipommi valmistamisel. Neutroni avastamine tõi mehele Nobeli füüsikapreemia. Kes?
10. Kes on pildil?

11. See nobelist on eelkõige tuntud näitekirjanikuna: ta on kirjutanud 29 näidendit, 26 filmistsenaariumi, hulgaliselt kuuldemänge ja sketše, kuid peale selle ka luulet, esseistikat, lühiproosat ja ühe romaani - „Kääbused“, mis ilmus äsja eesti keeles. Eestis on lavastatud mitmeid tema näidendeid („Majahoidja“, „Sünnipäevapidu“). Kes?
12. Pika saba ja mustvalge sulestikuga lind, kutsutud ka pajuharakaks ja tihasekulliks. Talle on omane röövlinnu välimus ja kombed – silmade ette on tõmmatud must mask ja noka otsas on konks. Passib saaki kõrgelt ja kukutab end püstloodis kivina alla, surmates saagi nokahoopidega. Pesitseb rabas, pojad on tõelised õgardid ja võivad end sõna otseses mõttes kurguni täis süüa. Linnust võivad röömu tunda ka mesinikud, sest ta käib tarude juures mesilasi napsavaid tihaseid hävitamas. Rändlind, lahkub meilt septembris või oktoobris. Mis lind?
13. Milline Eesti linn? See arenes ja kasvas 20. sajandi algul kiiresti. Suuresti kohalike inimeste rahaga hakati 1923 ehitama koolimaja. Selle lõpuni ehitamiseks ja sisustamiseks võeti tolle aja mõistes hiigelsumma laenu. Järgnevate aastate süvenev majanduskriis viis aga linna üha suurematesse maksuraskustesse. Suutmatus ise majandada viis selleni, et Vabariigi Valitsus võttis 4. jaanuaril 1935 vastu otsuse, mille alusel pani siseminister maksuraskustesse sattunud linnavolikogu tegevuse seisma. Ehk teisiti öeldes: linn kuulutati pankrotis olevaks. Taas saadi endale linnavolikogu 1939 sügisel.
14. Erinevalt oma naabritest rootslastest, kes ei suutnud Pekingi OM-il võita mitte ühtegi kuldmedalit, tulid Norra sportlased võitjaks kolmel alal. Üks neist oli kergejõustiklane Andreas Thorkildsen. Küsime kaht ülejäänud spordiala, millelt olümpiakuld võideti?
15. Selle kunstivoolu stardiks sai Filippo Marinetti „Le Figaros“ 1909 avaldatud artikkel. Liikumist iseloomustavad moodsa tehnoloogia, kiiruse ja suurlinnaelu pealetükkiv ülistamine ja põlgus läänelike kunstitraditsioonide vastu. Peeti vajalikuks hävitada kõik vana, et teha tee lahti uuele. Nii oli näiteks auto liikumine nende jaoks olulisem kui masina välimus. Kasutasid maalides teravaid värve, kuid ei pakkunud välja mingit sidusat värvusteooriat. Stiilinäitena võiks nimetada Giacomo Balla maali „Kihutav auto“ või Gino Severini maali „Soomusrong aktsioonis“. Mis kunstistiil?

16. Selle riigi alal eristub kolm suurt maastikulist piirkonda – Altiplano, Yungas ja Oriente. Altiplano on kõrge kiltmaa, mida ümbritsevad vulkaanide ahelikud. Siin asub ka riigi kõrgeim tipp Sajama (6542 m). Yungas (tõlkes mägiorud) hõlmab mägede tuulepealseid metsaseid troopilise kliimaga idanõlvu. Ala läbivad veerikkad jõed. Oriente on tasandikuline hõreda asustuse, kuid tiheda jõgedevõrguga riigi idaosa. Riigi tuntuimad kaitsealad on Sajama rahvuspark ja vikunjade kaitseala Ulla-Ulla. Mis riik?
17. Küsitav on sündinud 1979. aastal ning kuulub nii Tartu NAKi kui Eesti Kirjanike Liitu. Tal on ette näidata bakalaureusekraad TÜ majanduserialalt. Töötanud reklaamibüroos *copywriter*ina ning loovjuhina, ajakirjanikuna ning praegu Brüsselis euroametnikuna. Avaldanud luulekogud "Kandiline maailm" (2000), "Katedraal Emajões" (2006, Loomingu noore autori preemia), jutukogu "Kanepi kirik", romaanid "Kastraat Ontariost" (2005) ja "Kosmos" (2008). Kes?
18. See bänd asutati 1994 Jacksonville'is ning sinna kuulusid algselt Fred Durst, Sam Rivers, John Otto ja Wes Borland. 1997. aastal nägi ilmavalgust debüütalbum „Three Dollar Bill Y'all“. Album müüs esimese kuuga 100 000 koopiat. Superedu tabas bändi pärast teise albumi „Significant Other“ ilmumist 1999. aasta juunis. 2000 aasta septembris võitis ansambel MTV Video Music Awardsil parima rokkvideo tiitli just sellelt albumilt pärineva looga „Break Stuff“. Alles paar nädalat tagasi teatati, et ansambel esineb selle aasta maikuus ka Eestis. Mis ansambel?
19. Küsitav muinasaegne väikemaakond koosnes ühest muinaskihelkonnast. Selles maakonnas asus ka Kalana linnus, mis hävis muistse vabadusvõitluse käigus 13. sajandil. Ta hõlmas hilisema Põltsamaa kirikukihelkonna alad ning lisaks veel ka Kolga-Jaani kirikukihelkonna kirdeosa Võisiku ümbruses. Maakond kuulus peale vallutamist Mõõgavendade ordu, hiljem Liivi ordu valdustesse. Ordu rajas maakonna keskele tähtsa maantee jõeületuskohta teetõkkelinnuse, mis sai nimeks Oberpahlen (eesti keeles Põltsamaa). Mis muinasmaakond?
20. Kes on pildil olev murdmaasuusataja?

21. Tegemist on väksearvulise (u. 70 000) rahvusgrupiga Aafrika lõunaosas, kes väidavad end olevat juutide järeltulijad. Praegusel ajal on enamus neist kristlased, kuid mõningaid judaismist pärit traditsioone võib nende juures siiani kohata. Nende keeleks on bantu keel, kasutavad sümbolina Taaveti tähte ning nagu juutidelgi, on neil taunitud abiellumine teiseusulistega. Geneetiliste testidega on tõestatud, et tegemist on tõesti juutidest põlvneva rahvusega. Rahvusgrupi nimetus langeb kokku eesti muusikaajaloost tuntud perekonnanimega. Mis rahvusgrupp?
22. Sündinud 1922. Töötanud aastatel 1942-1956 erinevates eesti teatrites näitlejana. Aastatel 1956-1978 töötanud Eesti Televisioonis. Lahkus 1978 elama Rootsi. Lavastanud Eesti televisiooni esimese mängufilmi „Näitleja Joller“. Tema tuntumatest töödest võiks nimetada ka filme „Ühe suve akvarellid“, „Kolme katku vahel“, „Värvilised unenäod“. Kes?
23. Küsitav kirjanik sündis 1932. aastal Pennsylvanias ning lõpetas 1954. aastal *cum laude* Harvardi ülikooli inglise keele ja kirjanduse alal. Oma pool sajandit kestnud loomekarjääri jooksul avaldas ta umbkaudu 50 raamatut, võitis muuhulgas kaks Pulitzeri preemiat osaliselt autobiograafiliste Rabbiti-sarja romaanide eest. Mitmed ta romaanid said Ühendriikides bestsellereiks, neist on vändatud filme (näiteks „Eastwicki nõiad“). Eesti keeles on ilmunud 1964. aastal Loomingu Raamatukogu sarjas jutukogu „Vetelpäästja“, 1968 romaan „Kentaur“ ning 2002. aastal romaan „Gertrud ja Claudius“. Suri 27. jaanuaril 2009. Kirjanik?
24. Helilooja Eduard Künneke on kirjutanud opereti „Onupoeg Bataaviast“. Bataavia nime kandev riik eksisteeris ka tegelikkuses. Tegemist oli Prantsuse 1. Vabariigi vasallriigiga ja ta eksisteeris aastatel 1795-1806. Millise praeguse riigi territooriumil asus Bataavia?
25. Küsitav on kehaomane vitamiinisarnane aminohape. Meie organismis on teda umbes 20 gr ja seda sünteesitakse maksas ja neerudes. Aine mängib võtmerolli rasvhapete transportimisel raku mitokondritesse. Ainet omistab keha lihatoitumusele ja tema defitsiit tekitab häireid nii rasva ja valgu ainevahetuses. Tänapäeval on aine väga populaarseks saanud spordijookide koostises, kus teda reklaamitakse kui efektiivset rasvapõletajat. Tema sellelaadsele mõjule meditsiinilist kinnitust ei ole, kui tõestatud on tema palju laialdasem positiivne mõju meie organismi töövõimele ja erinevate organite funktsioneerimisele. Mis aine?

26. Ta oli üks esimesi Eestis tegutsenud naiskunstnikke. Sündis 1824 Tartumaal, suri 1902 Tartus. Täiendas end aastatel 1846-54 Dresdenis, Roomas ja Münchenis. 1858 sai Peterburi Kunstiakadeemialt akadeemiku nimetuse. Alustanud lillemaalijana, jätkas edaspidi peamiselt portretistina. Lisaks on loonud hulgaliselt olustiku- ja maastikumaale ning ka altaripilte, sh Tartu ülikooli kirikule (asub nüüd Põltsamaa kirikus). Tööde paremiku moodustavad peamiselt Itaalias sündinud figuurimaalid ja maastikuvaated ning salongipildid. Kunstnikuna on tuntud ka küsitava isa. Kes? Näete maali „Mandoliinimängija“.
27. Mis riigi lipp ja vapp on pildil?
28. Seda linna on esmakordselt mainitud 1253. Linnaõigused sai see väikelinn 1917, praegu elab seal 1453 elanikku. Linna suurimaks vaatamisväärsuseks on veiniistandus, mis on kantud ka Guinnessi rekordite raamatusse kui kõige põhjapoolsem avamaal asuv viinamarjakasvatuse. Veini toodetakse linnas ka praegu ning ka linna vapil ilutseb viinamarjakobar. Mis linn ja millises riigis ta asub?
29. Tegemist on mustavalgekirju üsna pika karvaga koeraga. Tõug pärineb Inglismaalt ning oli seal algselt populaarne kalurite seas. 18. sajandi lõpul aga muutus tõug populaarseks ka kroonitud peade hulgas ning on oma nime saanud kunstnikult, kes 1837 maalits pildi "Inimkonna vääriline liige", kus kujutatud kangelaskoer Paul Pry. Mis koeratõug/kunstnik?
30. Kes laulab?

26.

27

28.

29.

31. Alustas jalgpallurikarjääri 1998 sünnilinna klubis Xerezis. Vahetas vahepeal tihti klubisid ja tõusis arvestatavalt pildile alles 2006-2007 hooajal Getafes. 2007. aasta suvel sai ta uueks koduklubiks Mallorca. Siin avanes juba kogenud pallur lõplikult ja tõusis 2007-2008 hooajal Hispaania meistri liiga edukaimaks väravakütiks 27 tabamusega. Järgnes kutse Hispaania rahvusmeeskonda ja pääs EM finaalturniirile. Siin lõi ta ka esimesed kaks koondiseväravat, neist ühe poolfinaalis Venemaale. Veerandfinaalis Itaaliaga hakkas mehe jalg värisema ja ta ei suutnud mängujärgset penaltit ainsana hispaanlastest realiseerida. Euroopa meistritiitel siiski tuli ja 2008 sügisel siirdus ta koos võiduka meeskonna peatreeneri Luis Aragonesiga Türgi klubisse Fenerbache. Kes?
32. Johann Sebastian Bach sündis 21. märtsil 1685 aastal Eisenachis. Millises Saksa linnas kuulus helilooja suri? Tema haud asub selle linna Püha Tooma kirikus. Linnas asub ka üks Euroopa suuremaid monumente. Linnas on sündinud matemaatik Gottfried Leibniz, siinses ülikoolis on õppinud füüsikat saksa liidukantsler Angela Merkel. Linnas asuvas Auerbachi keldris armastas ülikooliõpingute ajal istuda Johann Wolfgang Goethe, koha olustik andis talle hiljem inspiratsiooni „Fausti“ loomisel.
33. Heinrich maaviljelusteadlane, emeriitprofessor. Teeneline teadlane 1982, tähistas mullu oma 80. sünnipäeva. Kaitses 1966 väitekirja, teemaks lupiinide kasvatamine Eestis. Hiljem tegeles peamiselt mullaharimisviiside ja eri maaviljelussüsteemide uurimisega. Oli korduvalt vabariiklike künnivõistluste peakohtunik. Kuusikul töötamise ajal rajas sinna võrkpalliväljaku, mida kohalik rahvas tänaseni Heinrichväljakuks kutsub. Küsitavat nime kannab ka teatud arvutimäng ja üks tegelane Oskar Lutsu „Kevades“. Mis nimi sobib vastuseks?
34. See kokteil koosneb kolmest liköörist: 1 osa kohvilikööri, 1 osa Bailey'st ja 1 osa apelsinilikööri. Osised valatakse klaasi kindlas järjekorras ning värvid ei tohi omavahel seguneda. Mõningates baarides armastatakse tõelise joogi lamuse pakkumiseks kokteili pealmine kiht süüdata. Kokteil on nime saanud Ameerika sõjalennuki järgi, mida kasutati Vietnami sõjas süütepommide kandjana. Mis kokteil?
35. Parim film selleaastasel Oscari auhindade jagamisel oli „Rentslimiljonär“, mis valminud India kirjaniku Vikas Swarupi teose põhjal. Raamat on ilmunud ka eesti keeles nime all „Miljardimäng“. Küsime aga briti režissööri nime, kes filmi lavastas. Tema teised tuntud tööd on „Trainspotting“ ja „Paradiisirand“. Sama perekonnanime kandev Austraalia sprinter on olümpiamängudelt kolm hõbemedalit võitnud. Kes?

36. Eesti välisministeerium alustas tegevust kolme ametnikuga. Esimene välisminister oli Jaan Poska, tema lahkumise järel Pariisi rahukonverentsile täitis välisministri kohuseid põllutööminister Otto Strandman. 1919. aasta algul määrati kindlaks peamaja koosseis: minister, sekretär, asjadevalitseja, arveosakond ja passiosakond, mis tegeles välispasside ja viisade andmisega. Ministeeriumi koosseisu kuulus ka Estur. 1919. aasta lõpul kuulus välisministeeriumi koosseisu 19 ametnikku, neist 14 Esturis. Mis oli Estur?
37. Sel loomal on mähklik kilprüü, mis teeb ta jõepõhjas raskelt märgatavaks. Ta lebab varitsedes, teravad nokalaadsed lõuad pärani. Keelel on roosa jätke, mis sarnaneb õngitseja ussiga. See peibutis meelitab ligi kalu, kes seda näksata püüavad. Hammustab saagi tugevate lõugade vahel pooleks ja neelab alla. Võib kaaluda kuni 90 kilo. Küsitava looma nimi koosneb ühe linnu ja ühe looma nimest. Mis loom?
38. See on värskes õhus mängitav aardeotsimismäng, milles osalejad kasutavad GPSi või muid navigeerimistehnoloogiaid, et peita ja otsida spetsiaalseid aardeid. Mängu mängitakse umbes 100 riigis ja kokku on peidetud üle 823 000 aarde (neist Eestisse üle 770) ning aarete hulk suureneb pidevalt. Esimeseks dokumentaalselt tõestatud aardeks loetakse USA-s Oregoni osariigis Dave Ulmeri poolt peidetud aaret 3.05.2000. Eestikeelse nimetuse autor on Enn Veenpere, kes oli ka esimene, kes peitis Eesti territooriumile aarde 10. veebruaril 2001. Mis mäng/ajaviide?
39. Küsitav kirjanik sündis 1898. Tema loomingu tipuks on tetraloogia Rootsi väljarändajate elust Ameerikas. Tetraloogia on ilmunud ka eesti keeles ja selle moodustavad järgmised romaanid - „Väljarändajad“, „Sisserändajad“, „Asunikud“ ja „Viimane kiri Rootsi“. Tetraloogiat peetakse rootsi kirjanduse 20. sajandi üheks väljapaistvaimaks saavutuseks. ABBA-mehed Andersson ja Ulvaeus on kirjutanud tema teose põhjal muusikali „Kristina Duvemalast“. Kirjanik on kasutanud ka pseudonüümi Momala Ville. Kes?
40. Millise Euroopa riigi pealinnas asuvad need naljakad skulptuurid?

41. Selle kuritegeliku seksti ajalugu ulatub 13. sajandisse. 15. sajandi prantsuse rännumees Jean de Thevenot kirjeldab neid juba ohtlike tapjatena. Laiemat vastukaja leiab nende tegevus 19. sajandil, kui India oli brittide võimu all. Nad riietusid kaupmeesteks või palveränduriteks ja liitusid sageli karavanidega. Leidnud ohvri, kägistasid nad ta selja tagant silmusega nõõri abil surnuks. Pidasid end jumalanna Kali teenriteks, hüüdes mõrva hetkel tema nime. Kuritööle järgnenud tseremoonial söödi pühaks toiduaineks peetavat pruuni suhkrut. Ründasid ainult mehi, naise ja lapsi ei puutunud. Koloniaalvõimudel õnnestus nende hirmuvalitsusele 20. sajandi alguseks lõpp teha. Seda verist seksti saab tegutsemas näha ka Steven Spielbergi filmis „Indiana Jones ja hukatuse tempel“. Mis sekt?

42. Kui tellite omale restoranis toiduks gazpacho, mida te siis söögiks saate?

43. Sündinud 1982 Melbourne linnas. Võitis Pekingi OM-il kuldmedali teivashüppes, olles esimene Austraalia meeskergejõustiklane, kes pärast Mexicot 1968 ja Ralph Doubelli edu olümpiavõitjaks tulnud. Selle aasta veebruaris ületas mees kõrguse 6.06, millest kõrgemale on maailmas hüpanud vaid legendaarne Sergei Bubka. Austraalia kergejõustikukoondisse on kuulunud ka ta ema Erica ja isa Bill. Kes?

44. Eelmisel aastal esietendus Ugala teatri suures saalis näidend omaaegselt Viljandi linnapeast August Maramaast. See toimus Viljandi linna 725. juubeliaastapäeva tähistavate ürituste raames. Näidendi peaosalist kehastab Ugala veterannäitleja Andres Tabun. Näidendi „Linnapea“ autoriks on endine Otepää Keskkooli vilistane, nüüd aastaid Virumaal tegutsev teatrimees. Ta on kirjutanud ka näidendi Jakob Liivist. Küsime, kes on näidendi autor?

45. Sündinud 1985 Londonis. Võitis 2006 esimese naisena Briti muusikalise tõsielusarja „The X Factor“. Briti muusikaedetabeli tippu jõudis 2007 singliga „Bleeding Love“. Maailma eri riikide muusikaedetabelite tipus on olnud ka järgnevad lood „Better in Time“ ja „Run“. 2008. aasta Pekingi olümpiamängude lõputseremoonial esines ta järgmist olümpialinna Londonit tutvustavas kavas. Kes?

46. Sündinud Tallinnas 1934, luuletaja ja tõlkija. Tema isa oli tuntud ajakirjanik ja ühiskonnategelane „Vaba Maa“ peatoimetaja (1923-38), hukati 1941 Kirovi vanglas. Ta on Jaan Poska lapselaps ja Ott Arderi sugulane. Kasutanud oma loomingus pseudonüümi Lendav Madu. Eestis on avaldatud temalt valikkogu „Mõttekriips“(1993), „Vesi ahjus“(LR 1997), „Maakulgur on maandunud“(2003) Kes?
47. See UNESCO maailmapärandisse kuuluv saar asub Lõuna-Aafrika Vabariigis Kaplinnast umbes 12 km kaugusel. Saarel asub kurikuulus vangla, kus Nelson Mandela veetis 27 aastat oma elust. Täna on siin turistidele mõeldud muuseum. Saarega sama perekonnanime kannab üks tuntud Hollandi jalgpallur. Mis nime saar kannab?
48. Sündinud 1947 Valgas. Töötanud Rakvere Teatri peakunstnikuna, „Tallinnfilmi“ lavastajana. Osalenud kunstirühmituses „Visarid“. 1970-ndate loomeperioodi iseloomulikeks kujunditeks on täpiline kruus või ruuduline laudlina. Loonud joonisfilmid „Poiss ja liblikas“ ning „Nike kutse“. Kujundanud raamatuid („Meierkasti Mats“). Elab 1988 aastast Prantsusmaal Normandias. Tituleeritud eesti esimeseks postmodernistiks. Viimastel aastatel loonud peamiselt natüürmorte ja maastikumaale. Kes?
49. USA 2008.aasta presidendivalimistel oli Vabariikliku Partei asepresidendikandidaat Sarah Palin. Hillary Clinton kandideeris viimase hetkeni demokraatide ametlikuks presidendikandidaadiks. Enne seda oli viimati suurte parteide poolt poolt esitatud naiskandidaat asepresidendiks Geraldine Ferraro 1984. Kes oli temaga koos kandideerinud presidendikandidaat, hilisem riigi asepresident?

50. Mis sportmäng on pildil (populaarne Saksamaal ja Hollandis)?

51. a) india füüsik, India Teaduste Akadeemia asutajaid, astronoomias on tuntud temanimeline valem;
b) prantsuse koondise jalgpallur, mängib hetkel Inglismaal Evertonis;
c) eesti muusikateadlane ja helilooja, loonud neljaosalise kantaadi „Vabaduspäevaks“(1933);
e) küla Jõelähtme vallas, sealsel Mudasoo mäel asub arhitektuurimälestisena kaitse all olev kabel;
d) sellenimelist preemiat antakse välja teatrietendusi teenindavale ja ettevalmistavale personalile. Mis nimi sobib siia vastuseks?
52. Kala (*Cleidopus gloriamaris*) on oma nime saanud kehakuju ja suurte mustade äärtega soomuste järgi, mis sarnanevad väga ühe maailma vilja koore segmentidele. Kala kaitseb end luulise rüü ja selja- ning kõhuuimede teravate ogadega. Kala alalõual on bioluminestseeruv organ, mis päeval on oranž ja öösel sinakasroheline. Kui kala väljub öösel pimedatest koobastest, meelitab tema helendav alalõug kohale väikesi kalu, koorikloomi ja teisi selgrootuid. Elab India ja Vaikses ookeanis. Kala veider välimus on muutnud ta populaarseks akvaariumikalaks. Mis kala?
53. Selle filmiajaloo tippu kuuluva teose sündmused hargnevad kohviku „Rick's Café Américaini“ sees ja ümber. Kohvikut peab küüniline Rick Blaine, kes liitub vastupanuliikumisega, et aidata oma kunagise kallima Ilse Lundi abikaasat. Filmile lisavad draamatikat tagasivaated peategelaste suhetesse ennesõjaaegses Pariisis. Film on võitnud parima filmi Oscari, filmi lavastajaks on Michael Curtiz ja meeldejäeva muusika on loonud Max Steiner. Mis film?
54. Küsitav lõpetas 1926 Tallinna konservatooriumi kompositsioonieriala. Töötas 1926–33 Tallinna Jaani kiriku koorijuhi ja organistina, aastatel 1933–45 oli Tartu Ülikooli muusikaõpetaja ning segakoori dirigent. 1945–50 töötas TR Konservatooriumis muusikateoreetiliste ainete õppejõuna. Pärast tagandamist 1950 varjas end viis aastat Viljandimaal. 1955–60 töötas klaverihäälestajana ning oli 1960–62 Tallinna klaverivabriku peainsener. Põhiosa teostest moodustavad koorilaulud, laiemale avalikkusele ongi kõige tuntum tema üks koorilaul, mille sõnade autoriks Martin Lipp. Kes?
55. Kirjanduskriitikud hindasid läinud aasta üheks väljapaistvaimaks eesti keelde tõlgitud raamatuks saksa kirjaniku Daniel Kehlmanni romaani „Maailma mõõtmine“. Romaani peategelasteks on kaks tuntud saksa teadlast. Lisame, et neist üks (sünd. 1777) on kandideerinud edutult ka Tartu Ülikooli professoriks. Teise (sünd. 1769) peateoseks on „Kosmos“. Nimetage need 2 teadlast.

56. See taim on helekollaste õitega, mis on tavaliselt suletud. Õied avanevad ainult suvehommikul kella 3-5 vahel ning hiline ärkaja ei näe seda taime kunagi õitsvana. Linne arvates on see taim üks põhjamaade väärtuslikumaid, kuna nii juur, vars kui lehed kõlbavad kasutada söögiks. Nii taime ladinakeelne nimetus kui ka nimi paljudes teistes keeltes on sokuhabe, mis tuleneb hallikast lendkarvade tutist. Eestikeelne nimetus on samuti väga kohane, sest taime väljatõmbamisel katkenud juurest lausa tilgub piimmahla. Küsitava taime kultuurvorm kasvab aias. Mis taim?

57. Nobeli kirjanduspreemia on Itaalia sulemeestele läinud aegade jooksul 6 korral. Esimesena sai selle neist 1906 Carducci, viimasena Dario Fo. Aastal 1959 võitis preemia Itaalia luuletaja, kelle loomingus olulisel kohal on Sitsiilia motiivid. Eestlaste jaoks on mees jäänud vähetuntuks, märksa kuulsam on kogu maailmas luuletaja perekonnanimeline kirjanduskangelane. Eesti teatrilavadel on teda kehastanud näiteks Veikko Täär. Nimeta luuletaja ja kirjanduskangelase ühine nimi?

58. Mis on pildil?

59. Maailmakuulus *Tarte des Demoiselles* ehk Õdede õuna-tagurpidikook sündis sajandi eest Prantsuse linnakeses Lamotte-Beuvronis, kus pidasid väikest hotelli kaks vallalist õekest Stephanie ja Caroline. Nagu paljude teiste maailmakuulsate roogade puhul, oli siingi algselt tegemist hajameelsuse ja unustamisega, kook läks kogemata ahju tagurpidi. Midagi polnud aga teha, sest hotellikülalised ootasid Stephanie kuulsat karamellimaitselist õunapirukat ja nii läkski kook külaliste ette. Ja uus täht oligi sündinud. Tänapäeval võite seda kooki tellida kogu läänemaailmas, kartmata kohata kelneri mõistmatut pilku. Nimetage koogi nimi (õdede perekonnanimi)?

60. Helilooja ja teos?